

Hobittilan Sanomat 104, 1/2015

Suomen Tolkien-seura Kontu ry:n tiedotuslehdykkä

Kevät tekee tuloaan vauhdikkaasti ja talvi on enää vain muisto. Alkuvuosi on ollutkin täynnä ohjelmaa. Ensinnäkin vietimme Vuosijuhlaa tammikuun alussa Hämeenkoskella, sitten kävimme Imatralla katsastamassa Hobittia teatterin lavalla ja helmikuun-maaliskuun vaihteessa oli kevätmiitti Hämeenkoskella. Seuraavan kerran kokoonnumme yhteen vasta kesällä. Hallituksella on suunnitteilla erityisohjelmaa Suomenlinnan piknikille. Eli kannattaa ehdottomasti seurata tiedotusta seuran sivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Loppuvuoden tapaamisia ovat The Miitti 30.7.–2.8. ja syysmiitti 25.–27.9. Hämeenkoskella. Aurinkoista kesän odotusta!

Arvio: Juri Nummelin & Vesa Sisättö: *Tolkien – elämä ja teokset (Avain 2014)*. 272 sivua.

Juri Nummelinin ja Vesa Sisätön lokakuussa 2014 julkaistu *Tolkien – elämä ja teokset* -tietokirja

esittelee pääpiirteittäin Tolkienin, hänen elämäntyönsä kuin myös Tolkienin vaikutuksen eri kanteilta. Kirja kertoo Tolkien-sedän elämäntarinan, käy läpi hänen pääteoksensa, muun tuotannon ja akateemisen uran, sekä tiivistää Tolkien-ilmiön niin fanien, erilaisten taiteellisten tulkintojen kuin myös laajemman kirjallisen vaikutuksenkin kannalta. Suomalainen näkökulma sekä Tolkienin saamien että antamien vaikutteiden kohdalla nostetaan esille lähes jokaisen aihealueen kohdalla. Tämä on erityisen arvokasta, sillä tällaista tietoa ei liene yksin kansiin ennen koottu. Hyvänä lisänä akateemisesti orientoituneille tai muuten lisälukemista kaipaaville faneille on lopun liite, johon on koottu bibliografiset tiedot monista Tolkienia käsittelevistä suomalaisista lehtiartikkeleista sekä opinnäytetöistä (jälkimmäisiä on muuten mainittu 65 kappaletta, ja määrä nousee joka vuosi, joten luettava ei lopu aivan heti kesken).

Hyvän perusteoksen merkistä käy esimerkiksi se, että puhuttaessa Tolkienin vaikutuksesta fantasian genreen kerrotaan perustiedot myös Tolkienia edeltävästä fantastisesta kirjallisuudesta sen sijaan, että keskityttäisiin pelkkään professoriin itseensä. Kiinnostavaa on myös Tolkienin teosten vertaaminen aikansa kirjallisuussuuntaukseen modernismiin. Tolkienin omien kuvitusten yhteydessä mainitaan relevantisti niiden yhteys 1800–1900-lukujen vaihteen Arts & Crafts -liikkeeseen, joka meillä näkyi kansallisromantiikassa, jugendissa ja art nouveaussa

E erityisen mielenkiintoisia ovat myös tekstin sekaan ripotellut anekdootit sekä tutkijoiden huomiot. Suomalaiselta kannalta kiitämme niin aikalaiskriitikien kuin muidenkin meille tuntemattomien fandom-yksityiskohtien kaivamista esiin: mm. suomalaisella internet-foorumilla kirjoitettu täysimittainen *Snobitti*-parodia oli arvion kirjoittaneille hc-faneille ennestään tuntematon tuttavuus!

Tolkien-tiedon tiivistämisessä muutamaan sataan sivuun on tehty ansiokasta työtä, mutta ajoittain lukija jää kaipaamaan enemmän ja tarkempaa tietoa. Erityisesti tämä korostuu akateemisen tutkimuksen sekä teatterisovitusten esittelyssä: tutkimuksesta kerrotaan lyhyesti fanikulttuuri-osiossa sekä lyhyinä viittauksina muun tekstin ohessa, mutta aihetta olisi voinut laajentaa esimerkiksi esittelemällä moninaisia eri tutkimussuuntia ja -aloja sekä niiden kärkinimiä. Hyvä olisi myös vinkata lukijalle, että Tolkien-tutkimusta voi opiskella useissa

yliopistoissa varsinkin englanninkielisessä maailmassa. Teatteri taas on saanut oman alalukunsa, mutta alle kaksisivuinen osio jää varsin tyngäksi, eikä anna kattavaa kuvaa maailmalla tehdyistä versioinneista, tai mainitse monista Suomessa tehdyistä produktioista kuin Ryhmäteatterin *TSH*-näytelmän. Mainitsematta jää suurtuotannoista esimerkiksi Svenska Teaternin *Sagan om Ringen* (joka oli käsittääksemme varsin erilainen kuin Ryhmäteatterin esitys, vaikka musiikki oli osin samaa). Musiikki-alaluvussa taas kerrotaan Aulis Sallisen säveltämästä musiikista ”toteutumattomaan” *Hobitti*-balettiin, vaikka Kansallisoopperan *Hobitin* ensi-ilta oli jo vuonna 2001.

Myös asia- ja henkilöhakemiston puuttuminen on valitettavaa, sillä joistakin aiheista tiedon löytäminen on vaikeaa, kun tieto aihepiiristä on ripoteltu pitkin kirjaa. Varsinkaan kolmannessa osassa ei ole aina yksiselitteistä, mihin osioon mikin aihe parhaiten kuuluu, ja mistä mitään kuuluisi siten etsiä. Suurelle yleisölle tarkoitettu kirjassa lähdeviitteitä ei ymmärrettävästi ole merkitty tekstin sekaan kovin painokkaasti, mutta tämä ajoittain vaikeuttaa oikean lähteen tietojen löytämistä lähdeviitteistä. Harmillisin tapaus lienee se, että Tolkienin kääntäjiä varten kirjoittamaan monikymmensivuiseen *Guide to the Names in The Lord of the Rings / Nomenclature of The Lord of the Rings* -ohjetekstiin viitataan pariin otteeseen suomenkielisistä käännöksistä puhuttaessa, mutta tekstiä ei nimetä vaan siitä puhutaan vain yleistasolla nimistön käännösohjeena. Artikkelia ei myöskään ole otettu lähteisiin tai bibliografiaan, joten lukijan on vaikea näillä tiedoilla sitä löytää, vaikka arvokas teksti moninaisine kielellisine ja kulttuurisine selityksineen on varsin hyvin saatavilla, esim. Hammond & Scullin *LotR: A Reader's Companion*issa.

Kirja joka tapauksessa paikkaa hyvin aukkoa suomen kielellä julkaistussa Tolkien-kirjallisuudessa, sillä mitään tämän opuksen kaltaistakaan luettavaa ei ennen ole kielellämme ollut olemassa, Humphrey Carpenterin kirjoittama elämäkerta sekä *Kirjeet*-kokoelma kun eivät oikein käy yleisteoksiksi. Toisaalta myös Nummelinin ja Sisätön kirjan kolmannen osan, jossa käsitellään Tolkienin vaikutusta faneihinsa ja eri taiteenaloihin, kaltaista kokoavaa katsausta ei ole kovin helppo löytää edes englanniksi. Vaikka näistä aiheista on eri paikoissa kirjoitettu, ovat tiedonmuruset usein levinneet erilaisiin – usein obskuureihin – lyhyempiin artikkeleihin ja teksteihin. Englannin kieltä hyvin osaavat die hard -tolkienistit eivät ehkä ole kirjan pääyleisöä, mutta heillekin opus tarjoaa mielenkiintoisia ja hyödyllisiä yksityiskohtia.

Kaisa Linnasalo (Lehtokuusama) & Sonja Virta (Heathertoos)

Viiden armeijan taistelun jonotusyo Tennispalatsissa 21.–22.11.2014

Finnkinon järjestämä lippujenjonotusyo *Hobitti - Viiden armeijan taistelu* -elokuvaan pidettiin Helsingin Tennispalatsissa pe 21.11. – la 22.11.2014. Perinteikkääseen tapaan ensimmäisenä jonoon saapui Terra Teräjärvä, joka aloitti jonotusrupeaman jo kolme viikkoa ennen lipunmyynnin alkua. Emme harmiksemme ole saaneet superfani-Terraa vielä houkuteltua Tolkien-seuran piiriin, mutta *our time will come!*

Tietääksemme ensimmäinen jonoon saapunut Kontu-aktiivi liittyi parinkymmenen jo paikalla olleen fanin joukkoon runsaat 10 päivää ennen lipunmyynnin alkua. Noin viikko ennen h-hetkeä oli pysyvä Kontu-yhteisö paisunut noin tusinaan, ja heidän lisäksi leiriä kansoittivat ajoittain myös huoltojoukot ja muut lyhyempiaikaiset vierailijat.

Tennispalatsin remontti muutti jonotuksen luonnetta edellisiin vuosiin verrattuna. Jonoa siirrettiin useampaan kertaan, ja jonkin aikaa monet kontulaiset pääsivät viettämään aikaansa telttakylää kovasti mukavammin remonttiaitojen sekä Tennispalatsin seinien ja ulkokatoksen muodostamassa suojaisassa pesässä. Näin tämä joukko saattoi työstää ensi-iltapukujaan ja katsoa leffoja verrattain mukavissa oloissa. Pitkien tuntien viihteenä olivat mm. *Merlin*-tv-sarja sekä monien suosikkina telugunkielinen *Magadheera*-elokuva.

Lämpötila ulkona läheni nollaa, ja viltit sekä sähköpeitot olivat jonottajille elintärkeitä. Tästä huolimatta todistajalausunnoissa kuultiin sellaisiakin väitteitä kuin ”jonossa nukutaan kuin Tukit”. Viimeisenä yönä jonottajien määrä räjähti jo satoihin huolimatta siitä, että taivaalta satoi räntää, ja monet jonottajat joutuivat värjötteleämään pressujen alla.

Itse jonotusyön väkimäärään vihjettä taas tuo se, että Tennispalatsin mukaan jonotusnumeroita jaettiin kokonaiset 635 kappaletta. Syömisen, torkkumisen ja yleisen koomaamisen ohella monet jonottajat pällistelivät läpi edelliset *Hobitti*-osat Tennarin ykkössalissa, aina soveliaissa kohdissa hurraten. Jälkimmäisen osan jälkeen olikin jo lippujonon muodostamisen aika. Lippujen myynti alkoi lauantaiaamuna klo 7.30, ja pian tämän jälkeen jonottajat pääsivät ihailemaan vielä tulostuksesta lämpimiä lippujaan. VICTORY!

Uutisia ja artikkeleita jonotuksesta

Episodi 1.11. *Hobitti-liput tulevat myyntiin kolmen viikon päästä: ensimmäinen jonottaja saapui jo.* <http://goo.gl/1wgddj>

Helsingin Sanomat 15.11. *Helsingin Hobitti-jonottajat telттаilevat remontin jaloissa.* <http://goo.gl/I0EO3I>

YLEX 19.11. *Hobitti-fanit jonottavat viikkokausia Helsingissä – Tennispalatsin edessä telttakylä.* <http://goo.gl/VPUk2K>

YLEX 22.11. *#lovemilla-tähdet yllättivät Hobitti-jonottajat – katso video.* <http://goo.gl/xp1aLQ>

TheOneRing.net 22.11. *Finnish Hobbit fans brave cold and snow to queue for tix!* <http://goo.gl/xerY6u>

Helsingin Sanomat 22.11. *Satojen Hobitti-jonottajien pelko turha – ensi-illan liput riittivät* <http://goo.gl/pN2qfn>

YLE/Summeri 24.11. *Hobitti-fanit koolla.* <http://goo.gl/ZSfB1i>

YLE 10.12. *Innokkain fani jonotti kolme viikkoa Hobitti -leffaan.* (juttu & video Aamu-tv:stä) <http://goo.gl/40LT4S>

Nörttityttöjen Aman jonotusvlog, osat 1-4

<http://t.co/2N86B5WdJt>

<http://t.co/RcRpw1buB3>

<http://t.co/lvarD3gsri>

<http://t.co/5BLxfuEVZH>

Pukuarmeijoiden taistelu

Uuden *Hobitti*-elokuvan ilmestymisen yhteydessä Tolkien-seura järjesti jälleen perinteisen pukukilpailun. Jaettu ensimmäinen sija meni Dwalinille (7) ja Sauronille (19). Kolmannen sijan nappasi Bofur (8). Facebookissa käydyin tykkäyskisan voitti yli 80 ääntä saanut Fili (11). Onnea voittajille!

Kuulumisia kevätmiittistä

Vuoden 2015 toinen miitti oli tutussa paikassa Hämeenkoskella 27.2.–1.3. Aika kului rattoisasti jutustelun, pelailun ja saunomisen merkeissä. Lauantai-iltana monet seurasivat Uuden musiikin kilpailua, ja olivat ilmeisen tyytyväisiä voittajaan. Siitä innostuneena katseltiin vanhoja euroviisuesiintymiä pitkälle yöhön.

Perinteiseen tapaan saunominen oli miitissä suosittua. Ne hurjat, jotka pitivät kuumaa lisäksi myös kylmää, tekivät rantaan avannon. Ranta oli tosin matala, joten avanto sopi paremmin hobiteille kuin pitkille miehille. Jos avannossa olikin kylmää, tuli sitä tehdessä sitäkin lämpimämpi, sillä järvi oli vielä vahvassa jäässä.

Kaikki eivät suinkaan pidä ulkoilusta saati avannoista, ja osa vietti miitin mukavasti sisätiloissa. Lautapeleistä kuva-arvoituspeli Dixit saavutti suosiota, ja oli Kimblelläkin oma innokas pelaajakuntansa. (Vinkki: sallikaa myös takaperin liikkuminen, niin neljän pelaajan Kimble-ottelusta saadaan kaksituntinen strategiapeli.)

Tolkien-lukupäivä 25.3.

Vuoden 2015 Tolkien-lukupäivän teema on ystävyys Tolkienin teoksissa.

Mikä on Tolkien-lukupäivä?

Tolkien-lukupäivää vietetään vuosittain maaliskuun 25. päivä. Tolkien Societyn vuonna 2003 käynnistämä eri puolilla maailmaa levinnyt tapahtuma rohkaisee ihmiset kokoontumaan ja tutustumaan kirjailija J. R. R. Tolkienin tarinoihin kouluissa, yliopistoissa, lukupiireissä tai perheen kesken.

Päivää voi viettää monella tapaa sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Monet Tolkienin fanit juhlistavat päivää lukemalla lempilukujansa Tolkienin teoksista tai aloittamalla kokonaisen kirjan alusta. Lukupäivä on myös mahdollisuus kaikenikäisille lukea yhdessä ja jakaa ajatuksiaan tarinoista.

Ystävyys Tolkienin teoksissa

Ystävyys teema valittiin tänä vuonna muistuttamaan, kuinka merkittävässä osassa ystävyys suhteet olivat niin Tolkienin omassa elämässä kuin hänen teoksissaankin. Tänä samaisena päivänä, 25. maaliskuuta (3019 Keski-Maan aikaa), Frodon ja Samin ystävyys kohtasi riemuisan voiton Mordorissa, kun sormus ja Sauron tuhottiin.

- Ystävyys ja erityisesti sen kehitys on yksi kantavista teemoista Tolkienin esikoisteoksessa Hobitissa.
- Maalari [Niukun](#) ja hänen naapurinsa Pitäjän ystävydestä voi lukea Niukun lehti -novellista, joka löytyy mm. Puu ja lehti- sekä Satujen valtakunta -kirjoista.
- Kirjeitä Joulupukilta on kokoelma Tolkien kirjoittamia kirjeitä Joulupukilta omille lapsilleen. Kirjeissä Joulupukki kertoo Pohjoisnavan tapahtumista sekä apulaistensa Karhun, Paksun ja Valkotukan sekä Ilberethin seikkailuista.
- Tolkienin omaan elämään vaikuttaneisiin ystävyys suhteisiin voi tutustua Humphrey Carpenterin kirjoittaman Tolkienin elämäkerran avulla. Erityisesti tutustumisen arvoisia ovat toisen osan 4. luku Poikakerho, joka kertoo Tolkienin nuoruusvuosien T.K.B.S.-kerhosta, ja neljännen osan 4. luku C. S. Lewis, joka kertoo Tolkienin ystävydestä Narnian luojan kanssa sekä ”The Inklings” -ryhmästä.

Yhdessä lukeminen on hauskaa niin lapsille kuin aikuisille, ja temaattinen lukeminen stimuloi hyvää keskustelua ja kehittää sanastoa. Tolkienilla on paljon muutakin tarjottavaa kuin Taru Sormusten herrasta, kuten ylempää voi lukea.

Lisäideoita Tolkienin kirjoihin tutustumiseen yhdessä löytyy osoitteesta

www.tolkiensociety.org/ed/tolkienreadingday.html